

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.3

О.Ю. Вітко

аспірант
ВНЗ "Національна академія управління", м. Київ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ ОБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ

У статті здійснено аналіз структури об'єкта злочину. Елементами об'єкта злочину вважаються структурні елементи суспільних відносин. До них належать суб'єкти суспільних відносин, предмет суспільних відносин та соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин. Автор займає позицію, що суспільні відносини не містять у своїй структурі нічого матеріального. Визнається, що суб'єкти суспільних відносин виявляються у вигляді правового статусу, правової абстракції. Заперечується матеріальна природа предмета суспільних відносин. Підтримується позиція, що соціальний зв'язок може бути динамічним (діяльність суб'єктів) і статичний (права й обов'язки суб'єктів).

Ключові слова: об'єкт злочину, суспільні відносини, суб'єкти суспільних відносин, предмет суспільних відносин, соціальний зв'язок.

I. Вступ

Проблема об'єкта злочину з часів, коли в науці кримінального права почали виділяти його як окремий елемент складу злочину, до цього часу однозначно не вирішена. З приводу того, що розуміти під об'єктом злочину, науковці висловлюють різні точки зору. Разом з тим більшість авторів визначають, що об'єктом злочину є охоронювані кримінальним правом суспільні відносини.

Однак, незважаючи на те, що більшістю науковців підтримана наукова позиція щодо поняття об'єкта злочину, різними авторами висловлюються неоднакові точки зору щодо структурних елементів суспільних відносин, які визнаються ними об'єктом злочину. Однозначне вирішення питання щодо структурних елементів об'єкта злочину сприятиме в застосуванні кримінально-правових норм на практиці, а саме сприятиме правильній кваліфікації злочинних діянь, відмежування одного злочину від іншого.

Структурні елементи суспільних відносин як об'єкта злочину досліджувалися багатьма науковцями, проте базовими та фундаментальними розробками з цього приводу є вчення, сформовані криміналістами – Б.С. Нікіфоровим, М.Й. Коржанським, В.К. Глистіним та В.Я. Тацієм.

Зокрема, Б.С. Нікіфоров визначає, що серед елементів суспільних відносин необхідно, перш за все, відзначити учасників суспільних відносин як їх носіїв, або суб'єктів, до яких він відносить державу, державні та громадські установи, об'єднання осіб, особу [4, с. 31, 49–51]. Також у структурі суспіль-

них відносин науковець як їх структурний елемент виділяє можливість суб'єктів суспільних відносин здійснювати певну діяльність, розуміючи її як саме суспільне відношення [4, с. 70, 106–107]. І третім заключним елементом автор називає "умови реалізації суспільних відносин" (умови реалізації забезпечених законом можливостей) [4, с. 107].

В.Я. Тацій вважає, що принципово правильним є виділення в структурі суспільних відносин: 1) носіїв (суб'єктів) суспільних відносин; 2) предмета, з приводу якого існують відносини, або фактори, що опосередковують виникнення та існування такого взаємозв'язку; 3) суспільно значущої діяльності (соціального зв'язку) як змісту суспільного зв'язку [5, с. 16–17]. Як суб'єкти суспільних відносин В.Я. Тацій виділяє саму державу, а також класи, колективи, юридичні особи і окремих громадян (фізичних осіб) [5, с. 22]. Предметом суспільних відносин автор визнає різноманітні фізичні тіла, речі (природні об'єкти, різні товари або предмети, не наділені ознаками товару), людину, соціальні цінності (державна влада, духовні блага, діяльність будь-яких установ або інші суспільні відносини) [5, с. 42–43]. Також як обов'язковий елемент структури суспільних відносин науковець виділяє соціальний зв'язок між учасниками суспільних відносин, який, на його думку, притаманний лише людині і являє собою одну із форм всезагального взаємозв'язку та взаємодії [5, с. 58].

В.К. Глистін вважає, що методологічно правильним є аналіз безпосереднього об'єкта через розкриття суб'єктів, змісту та предмета відносин [2, с. 14]. До суб'єктів

(учасників) суспільних відносин автор відносить фізичних та юридичних осіб [2, с. 31]. Все те, з приводу чого або у зв'язку з чим існують відносини, науковець називає предметом суспільних відносин, яким можуть бути речі (тіла, фізичні предмети, а точніше, їх соціальні властивості), а також соціальні або духовні блага, цінності [2, с. 47–48]. Зміст суспільних відносин В.К. Глистин визначає як взаємозв'язок та взаємодію суб'єктів [2, с. 58].

Загалом переважна більшість науковців-криміналістів у структурі суспільних відносин виділяють як один із її елементів суб'єктів суспільних відносин, тому відносно того, що суб'єкти входять до структури суспільних відносин, особливих суперечностей не існує. Разом з тим відносно виділення в структурі суспільних відносин інших елементів спостерігається запекла дискусія. Зокрема, не всі автори виділяють предмет суспільних відносин як один із елементів структури суспільних відносин, натомість виділяються елементи, які, на нашу думку, принципово не можуть входити до структури суспільних відносин та є сторонніми (зовнішніми) відносно таких суспільних відносин, наприклад, умови реалізації суспільних відносин. Також не всі автори виділяють у структурі суспільних відносин соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин, натомість ведуть мову про можливість певної поведінки чи діяльності суб'єктів суспільних відносин, яка, у свою чергу, в одних випадках визнається структурною частиною суспільних відносин, а в інших, – такою, що лежить поза структурою суспільних відносин, але є їх ядром. Проте все-таки більшість авторів, які займалися та займаються цією проблемою, доходять висновку щодо необхідності виділення в структурі суспільних відносин предмета та змісту суспільних відносин. З чого випливає, що найбільш поширеною є концепція тричленової структури суспільних відносин, за якою їх структурними елементами є: суб'єкти суспільних відносин; предмет суспільних відносин; соціальний зв'язок (зміст) суспільних відносин. Разом з тим такими науковцями по-різному розуміються сутність цих елементів, а саме невирішеним та дискусійним залишається питання сутності суб'єктів суспільних відносин та питання, що саме слід вважати предметом суспільних відносин.

II. Постановка завдання

З огляду на вищесказане, метою статті є теоретичний аналіз та кримінально-правова характеристика структурних елементів суспільних відносин як об'єкта злочину, а також надання власного розуміння, що слід вважати суб'єктами суспільних відносин і що є предметом суспільних відносин.

III. Результати

Перед тим, як розпочати до з'ясування суті та визначення кожного окремого елемента структури суспільних відносин як об'єкта злочину, вважаємо за доцільне висловити загальне положення про те, що ми є прибічниками позиції, що суспільні відносини – це ідеальна категорія; іншими словами, суспільні відносини є ідеальними, а не матеріальними, тому такі відносини в собі не можуть містити будь-чого матеріального [5, с. 19–20; 3, с. 117]. Право загалом (у тому числі кримінальне право) є ідеальною категорією, а тому воно у своїй сутності розрізняє тільки ідеальні категорії. Виходячи з цього, структурні елементи суспільних відносин як об'єкта злочину – суб'єкти, предмет та соціальний зв'язок будуть розглядатися нами виключно як ідеальні категорії, без будь-якого матеріалізованого їх обтяження.

Найперше необхідно визначити, що з нашої точки зору розуміється під суб'єктами суспільних відносин. До суб'єктів суспільних відносин ми відносимо фізичних осіб, юридичних осіб, державу, а також інші об'єднання осіб, які не є юридичними особами.

Фізичні особи як учасники суспільних відносин в правому розумінні розглядаються не у вигляді біологічної (матеріальної) істоти – люди, а у вигляді правового статусу, тобто сукупності прав та обов'язків.

У свою чергу, фізичні особи, об'єднавши частину свого майна та волі, створюють для певної мети юридичну особу, яка з моменту державної реєстрації статуту або засновницького договору стає самостійним учасником суспільних відносин.

Ми дотримуємося точки зору про те, що як фізичні, так і юридичні особи слід розглядати як певні абстракції [1, с. 60, 64]. У правовому контексті ні фізична, ні юридична особа не наділені матеріальним змістом, вони є правовою абстракцією, яку не можна відчуті органами чуття, а лише уявити та зрозуміти (усвідомити) в ідеальному змісті. Юридична і фізична особа, як учасники суспільних відносин, є певним правовим статусом, тобто визначеною для кожного сукупністю прав та обов'язків, тому вони між собою, знову ж таки в правовому розумінні, нічим не різняться, окрім природних відмінностей, таких як, наприклад, відсутність права юридичної особи на життя, тілесну недоторканість, волю, шлюб тощо.

Крім того, учасниками суспільних відносин також можуть бути й об'єднання осіб як фізичних, так і юридичних, які не є юридичними особами. Так, учасником (суб'єктом) суспільних відносин може бути сім'я, трудовий колектив, академічна навчальна група, корпорація, транснаціональна корпорація, об'єднання осіб за договором про спільну

діяльність, колегіальні органи управління тощо. Вказані суб'єкти не наділені статусом юридичної особи, однак за своєю природою мають здатність бути учасником суспільних відносин, адже між ними виникають певні соціальні зв'язки з приводу тих чи інших предметів суспільних відносин.

Кожен із вказаних учасників через призму порушення суспільних відносин може зазнати шкоди від злочинного впливу, однак у кінцевому підсумку внаслідок скоєння будь-якого злочину тим чи іншим чином потерпає все-таки людина, проте в цьому випадку вона набуває вже статусу потерпілої від злочину, але питання, пов'язані зі статусом потерпілого від злочину, регулюються нормами кримінально-процесуального права, а не нормами кримінального права.

З іншого боку, такий структурній одиниці суспільних відносини, як суб'єкт (учасник), самостійно, у відриві від інших елементів структури суспільних відносин істотна шкода від злочину не може бути завдана. Від злочину не може постраждати лише один суб'єкт. Кожен злочин, завжди безпосередньо завдаючи шкоду одному елементу суспільних відносин, опосередковано завдає шкоди іншим структурним елементам відносин, адже такі елементи постійно перебувають у тісному системному взаємозв'язку. Виходячи з цього, помилковим є твердження про те, що в деяких випадках від злочину страждають лише суб'єкти суспільних відносин.

Крім того, структурним елементом суспільних відносин слід визнати предмет суспільних відносин, під яким ми розуміємо все те, з приводу чого виникають, існують, змінюються та припиняються суспільні відносини.

При цьому вважаємо за доцільне відзначити, що, на нашу думку, зважаючи на викладену вище позицію відносно того, що суспільні відносини не можуть бути обтяжені будь-чим матеріальним, предметом суспільних відносин, на відміну від предмета злочину, не можуть бути матеріальні речі. Більше того, предмет суспільних відносин ніколи не може збігатися з предметом злочину. Ці категорії і поняття є зовсім різними. Вони мають абсолютно відмінне смислове навантаження та мають зовсім різні властивості.

Ці положення пояснимо більш детальноше. Так, як уже зазначалося, право та суспільні відносини є ідеальними категоріями, тому не розрізняють і не можуть містити в собі будь-чого матеріального. Відтак, будь-які суспільні відносини – чи то матеріальні, чи то ідеальні або духовні – виникають, існують, змінюються та припиняються між суб'єктами не з приводу матеріальних речей, а, по-перше, з приводу властивостей

таких речей, які можуть задовольнити потреби суб'єктів суспільних відносин, по-друге, з приводу задоволення своїх потреб та реалізації інтересів за допомогою таких речей, по-третє, з приводу набуття корисних наслідків, що породжують такі речі, по-четверте, з приводу володіння, користування та розпорядження такими речами, по-п'яте з приводу забезпечення умов для отримання корисних властивостей певних речей, по-шосте, з приводу забезпечення нормальних умов для реалізації мети тих чи інших суспільних відносин тощо. Цей перелік того, з приводу чого суб'єкти вступають у суспільні відносини, є невичерпним та може бути подовженим з додаванням конкретних ситуацій і прикладів.

Близьку до цієї точки зору ще раніше було висловлено В.К. Глистіним. Зокрема, автор, зазначаючи, що предметом матеріальних суспільних відносин є речі – тіла фізичні предмети, зауважив, що право цікавлять речі у зв'язку з їх залученням до сфери людських потреб, відносин, тому суспільні відносини існують з приводу корисних властивостей таких речей, адже юриста не цікавить вага, температура плавлення та інші характеристики речі [2, с. 50]. На думку науковця, у кримінальному праві речі необхідно розглядати з позиції їх соціальних функцій [2, с. 50].

Проте в подальшому В.К. Глистіні не акцентував увагу на такому своєму досить важливому положенні та, суттєво від нього відійшовши, у цілому окреслював та визначав предмет суспільних відносин як матеріальну річ. У більшості випадків ми погоджуємося з науковими положеннями В.К. Глистіна, проте саме в цьому, не беручи зараз до уваги інші спірні моменти його концепції, ми вважаємо, що твердження автора про те, що предметом суспільних відносин є матеріальні речі, підлягає уточненню, суть якого викладена нами раніше.

Також необхідно відзначити, що писемне й усне мовлення через свою недосконалість подекуди не дає змоги висловити в буквальному розумінні те, що людина усвідомлює та розуміє, однак не може підібрати влучних слів, термінів, понять для того, щоб виразити те, що вона має на увазі. Тому багато науковців, сплутавши поняття, називають одне й те саме правове явище різними термінами. Крім того, внаслідок такої плутанини в поняттях ці самі науковці також подекуди називають різні правові явища одним і тим самим терміном.

Зокрема, науковці, ведучи мову та описуючи таке правове явище, яке з їхнього опису підпадає під ознаки предмета суспільних відносин, називають його предметом злочину або предметом злочинного пося-

гання. З іншого боку, автори, ведучи мову про різні правові категорії, такі як предмет злочину та предмет суспільних відносин, називають їх одним терміном “предмет злочину”.

Ця проблема може бути вирішена чіткою регламентацією того, які саме поняття та терміни мають бути застосовані для того, щоб висловити та пояснити ту точку зору, яка маєтись на увазі. Крім того, ці терміни та поняття завжди потрібно вживати в певному контексті та в певній сфері життєдіяльності, і щоб особи, які сприймають такі точки зору, чітко розуміли й усвідомлювали, що ці терміни та поняття вживаються саме в таких контекстах та в таких значеннях. Адже особи з певної проблематики можуть мати однакові точки зору, але сперечатися один з одним тільки тому, що вони пояснюють те, що мають на увазі, застосовуючи різні понятійні апарати.

Також варто звернути увагу на те, що подекуди автори, розуміючи різницю між такими поняттями, як предмет суспільних відносин і предмет злочину, розрізняючи ці поняття, висловлюють точку зору, що в деяких випадках предмет злочину та предмет злочинного посягання можуть збігатися [5, с. 53]. Вважаємо, що такі твердження є досить цікавими з наукової точки зору, проте потребують певного уточнення.

Зокрема, якщо дійти висновку про те, що поняття “предмет злочину” та “предмет суспільних відносин” є абсолютно різними правовими явищами, які мають різне смислове навантаження, то слід дотримуватися позиції, що ці явища не можуть збігатися. Інакше ми не зможемо пояснити таку ситуацію. Так, якщо взяти за основу концепцію об'єкта злочину як суспільних відносин, то не потребує доказування той факт, що під охорону кримінального права поставлені корисні суспільні відносини, які сприяють позитивному розвитку суспільства і забезпечують нормальні умови для задоволення позитивних людських потреб та, відповідно, реалізації корисних суспільних інтересів.

З іншого боку: 1) якщо, розглядаючи предмет злочину як будь-які речі матеріального світу або інформацію, з властивостями яких закон про кримінальну відповідальність пов'язує наявність або відсутність у діянні особи ознак складу злочину, а предмет суспільних відносин – як те, з приводу чого виникають, існують змінюються та припиняються суспільні відносини; 2) і якщо (не наголошуючи на тому, що предметом суспільних відносин не можуть бути речі матеріального світу) припустити, що в злочинах у сфері незаконного обігу наркотиків або в злочинах у сфері виготовлення та розповсюдження порнографії чи у сфері підроб-

лення грошових знаків або цінних паперів, відповідно, предметами суспільних відносин будуть наркотичні засоби, порнографічні матеріали, підроблені грошові знаки та цінні папери, то буде складно назвати суспільні відносини, що виникають з приводу таких негативних та суспільно шкідливих речей, корисними чи позитивними суспільними відносинами. Навпаки, суспільні відносини, предметом яких будуть негативні суспільно шкідливі речі або правильніше назвати предметом яких будуть негативні, шкідливі якості чи властивості таких речей, не можуть охоронятися кримінальним правом. Це б суперечило суті та природі кримінального права. Виходячи із цього, можна вести мову про те, що предмет злочину та предмет суспільних відносин не можуть збігатися.

У рамках розкриття структури суспільних відносин також необхідно звернути увагу на заключний елемент суспільних відносин – соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин. Так, саме соціальний зв'язок є змістом суспільних відносин. Це є те, що поєднує учасників суспільних відносин з приводу певних предметів. За його відсутності особи не змогли б бути поєднані один з одним.

Більшість науковців притримуються позиції, що соціальний зв'язок є певним видом діяльності або поведінки (дії, бездіяльності) учасників відносин [2, с. 58–60; 5, с. 59]. З іншого боку, ми погоджуємося з тією точкою зору, що суспільні відносини можуть виявлятися не тільки у вигляді діяльності, а й у певній пасивній формі, у вигляді позицій один відносно одного чи правового або соціального статусу, соціальних інститутів та ін. [5, с. 59].

Таким чином, ми вважаємо, що соціальний зв'язок можливо розглядати як у динамічному, так і в статичному вигляді або прояві.

У динамічному вигляді соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин виявляється у вигляді суспільно значущої діяльності – діяч чи бездіяльності, які в обов'язковому порядку породжують певні соціальні наслідки. Соціальний зв'язок як елемент суспільних відносин, що охороняються кримінальним правом, іншими словами, як елемент об'єкта злочину може бути тільки суспільно корисним, суспільно позитивним, суспільно прийнятним або суспільно байдужим. Однак такий соціальний зв'язок для нормальних суспільних відносин у жодному разі не може бути соціально шкідливим, соціально негативним чи соціально небезпечним, адже кримінальним правом, як уже зазначалося, охороняються від істотної шкоди лише суспільно позитивні та корисні суспільні відносини. Якщо особа буде здійснювати суспільно небезпечну діяльність, що завдає або

може завдати істотної шкоди охоронюваним кримінальним правом суспільним відносинам, то така діяльність буде соціальним зв'язком негативних, небажаних суспільних відносин, які не є об'єктом кримінального права, та не охороняються засобами кримінального права.

Окрім динамічного прояву, соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин може виявлятися також у пасивному вигляді: по-перше, у правовому або соціальному статусі, тобто сукупності прав та обов'язків суб'єктів відносин один щодо одного; по-друге, у положенні (позиції) один щодо одного; по-третє, у вигляді соціальних утворень (інститутів). Наприклад, учасники суспільних відносин щодо володіння користування та розпорядження речами перебувають у взаємозв'язку, що полягає у праві власника володіти, розпоряджатися і користуватися належною йому річчю, а також обов'язку усіх інших невластників утриматися від посягання на чужу власність та не перешкоджати власнику в реалізації його правомочностей. Іншим прикладом можна пояснити такий прояв соціального зв'язку, як становище (позиція, стан) учасників суспільних відносин один щодо одного, зокрема особа, яка виконує владні, адміністративно розпорядчі функції, займає імперативне становище щодо осіб, які мають підкорятися такій особі та виконувати її вказівки. Щодо соціального чи правового утворення (інституту) як прояву соціального зв'язку, то в цьому випадку може слугувати прикладом соціальний зв'язок, що існує в сім'ї, у трудовому колективі, в об'єднанні громадян, у транснаціональній корпорації тощо.

Разом з тим слід відзначити, що особи, поєднані таким соціальним зв'язком, можуть ставати самостійними учасниками суспільних відносин, що, у свою чергу, показує, що суспільні відносини – це не проста сукупність складових, а складна система взаємопов'язаних елементів.

IV. Висновки

На основі викладеного вище можна дійти висновку про те, що структура об'єкта злочину, яким є суспільні відносини, має складний системний характер. Всі його елементи (елементи суспільних відносин) необхідно розглядати в системному взаємозв'язку, який має вигляд такої формули: "Суб'єкти суспільних відносин перебувають між собою у соціальному зв'язку з приводу певних предметів суспільних відносин", у зв'язку з чим злочин завжди завдає шкоди не окре-

мому взятому елементу суспільних відносин (об'єкта злочину), а всій системі елементів суспільних відносин у цілому.

При цьому сутність суб'єктів суспільних відносин полягає в тому, що вони не мають матеріального виразу, а є лише правовим статусом та мають свій вираз як правові абстракції. Так само не є матеріальною категорією поняття предмета суспільних відносин, ним не можуть бути будь-які речі матеріального світу, адже суспільні відносини виникають не з приводу самої матеріальної речі самої по собі, а з приводу, по-перше, властивостей таких речей, які можуть задовольнити потреби суб'єктів суспільних відносин, по-друге, з приводу задоволення своїх потреб та реалізації інтересів за допомогою таких речей, по-третє, з приводу набуття корисних наслідків, що породжують такі речі, по-четверте, з приводу володіння, користування та розпорядження такими речами, по-п'яте з приводу забезпечення умов для отримання корисних властивостей певних речей, по-шосте, з приводу забезпечення нормальних умов для реалізації мети тих чи інших

З огляду на сказане, можна вести мову про те, що подальшим перспективним напрямом наукових розвідок щодо цих питань варто визнати дослідження елементів об'єкта злочину з позиції визнання того, що суспільні відносини не мають у своїй основі нічого матеріального, і що суспільні відносини є ідеальною категорією.

Список використаної літератури

1. Воронюк О.О. Юридична особа в системі суб'єктів права / О.О. Воронюк // Південноукраїнський правовий часопис. – 2008. – № 3. – С. 60–64.
2. Глыстин В.К. Проблема уголовно-правовой охраны общественных отношений / В.К. Глыстин. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1979. – 126 с.
3. Матвійчук В.К. Теоретичні та прикладні проблеми кримінально-правової охорони навколишнього природного середовища: [монографія] / В.К. Матвійчук – К.: Нац. академія управління, 2011. – 368 с.
4. Никифоров Б.С. Объект преступления по советскому уголовному праву / Б.С. Никифоров. – М.: Госюриздат, 1960. – 229 с.
5. Таций В.Я. Объект и предмет преступления в советском уголовном праве / В.Я. Таций. – Харьков: Выща шк., 1988. – 198 с.

Стаття надійшла до редакції 12.05.2013

Витко А.Ю. Уголовно-правовая характеристика элементов объекта преступления

В статье проведено анализ структуры объекта преступления. Элементами объекта преступления считаются элементы общественных отношений. К ним относятся субъекты

общественных отношений, предмет общественных отношений и социальная связь как содержание общественных отношений. Автор занимает позицию, в соответствии с которой общественные отношения не содержат в своей структуре ничего материального. Признано, что субъекты общественных отношений выражаются в виде правового статуса, правовой абстракции. Автор возражает против материальной природы общественных отношений. Поддерживается позиция о том, что социальная связь может быть динамичной (деятельность субъектов) и статичной (права и обязанности субъектов).

Ключевые слова: объект преступления, общественные отношения, субъекты общественных отношений, предмет общественных отношений, социальная связь.

Vitko O. Definition of criminal and legal features of the elements of a target of crime

In the article the author analyzes the structure of a target of crime. Since he considers social relations to be the target crime, the elements of crime shall be understood as elements of social relations protected by a rule of the criminal law.

He thinks, that the elements of social relations may consist of the entities, a target and social interaction between them as a matter of such relations.

On defining the criminal and legal features of such elements of social relation as a target of crime, the author adheres to the position that any social relations belong to the ideal category and involve nothing material.

Based on such point of view, the author proves, that the essence of the entities is of ideal nature rather than material. He understands the entities as some persons (legal or physical), a state, other associations of persons that don't have the status of a legal person. He also determines, that entities don't live as a material body but as an ideal one. They appear in the form of legal status and legal abstraction.

Author thinks that social relations are not the result of the material things but owing to (the following): the properties of such things; as well as satisfaction of entities' needs and realization of their interest with the help of the things; acquiring of positive consequences with the help of such things; ownership, use and command of such things; arrangement of conditions for getting useful properties of such things; providing necessary facilities for goal achievement or establishment of social relations, etc.

The author has got an approval of his viewpoint on the social interaction, as a matter of such relation, that may exist both in static and in dynamic form. The entities' social activity is an example of dynamic form of social interaction. The static form of the latter becomes apparent in entities' rights and obligations.

Key words: object of crime; social relations; subjects of social relations; object of social relations; social related.